

Zalosten konec monarhistične revolte v Španiji

General Sanjurjo, ki je osemnajst ur vladal kot diktator v Sevilju, aretiran. Španska republika bo strogo postopala z voditelji revolte. Socialisti in sindikalisti se združili proti sovražnikom republike

Madrid, 12. avg. — Revolta, ki so jo uprizorili bivši monarhistični generali, je klaverno končala. General Jose Sanjurjo, voditelj revolte, je bil aretiran, ko je skušal v spremetvu svojega sina, nekega generala in štiri oboroženih članov civilne garde pobegniti v avtomobilu na Portugalsko. Sanjurjo je spoznal policaj Julian Nieto in takoj izvršil aretacijo. General in člani njegovega spremstva se niso upirali, temveč se mirno predali. Sanjurjo je bil potem odveden v Madrid.

Ko se je raznesla vest o aretaciji voditelja monarhističnega puča, se je velika množica zbrala pred vojaško jeto, kamor so bili že prej odvedeni drugi vojaški častniki, ki so sodelovali v zaroti za strmoglavjenje republike. Ljudstvo je bilo silno razburjeno in zahtevalo je Sanjurjevo glavo. Njegova ušoda je sedaj v rokah vojaškega sodišča, ki bo izreklo obsodbo. Sanjurjo je bil videti zelo poparjen, ker se je puč totalno izjalovil. Dejal je, da so ga izdali ljudje, katere je smatral za svoje zaveznike in prijatelje.

Mir je bil spet vzpostavljen v Španiji in celo v Sevilju, kjer je Sanjurjo vladal kot diktator 18 ur. Mnogi se sedaj čudijo, kako je mogel vzdržati to pozicijo toliko časa. Skušal je uveriti ljudstvo, da je revolta uspeh, s tem pa si je nakopal veliko sovražstvo pri republikancih. Ti so večkrat zažgali eno cerkev, štiri aristokratske klube, poslopja dveh sovražnih časopisov in dve plemenitaški palači, od katerih je bila ena Sanjurjev glavni stan. Dasi mnogi menijo, da se je republika maščevala nad uporniki, ljudstvo kljub temu zahteva ostre kazni za rebelne. V večeršnjih izgredih v Sevilju je bila ena oseba ubita in več ranjenih.

Avtoritete kakor tudi republikanske organizacije so sedaj podvezle drastične korake, da preprečijo nadaljnja požiganja.

Manuel Azana, španski premijer in vojni minister, ki je mirno kadil cigareto na balkonu palače vojnega ministrstva, ko je spodaj bila v teku ljuta bitka, je naznanil v skupščini, da bodo zarotniki strogo kaznovani. Vlada se ne bo vmešavala v postopanje vojaškega sodišča, pred katerega bodo rebeli prišli in katero bo nedvomno izreklo drastične kazni. "Ta incident je bila dobra šola za republiko," je dejal Azana. "Sedaj bomo gledali, da uničimo stare parazite."

Azana je imel v mislih generale bivšega kralja. Omenil ni dejstva, da je Sanjurjev pokus totalno uničil opozicijo desničarskih elementov, ki delujejo proti republiki, in s tem uglasil pota levčarskim strankam pri izvajanju revolucionarnega programa.

Sanjurjo je domneval, da se je narod naveličal demokracije in da je naklonjen spremembam. V tem se je prevaral; spoznal je, da je republikanizem globoko ukoreninjen pri španskem narodu.

V Sevilju je naletel na velikansko opozicijo. Socialistični železničarji so se uprli in ustavili promet. Njim so se pridružili tudi sindikalisti in anarhisti, ki drugače nasprotujejo socializmu. Izdali so letake, v katerih so pozvali ljudstvo, naj strelja na monarhistične rebelne in naj svoje hiše spremeni v trdnjave.

Mehika varna pred močeno sosedo

Ščiti jo nov pakt med ameriškimi republikami

Washington, (FP) — Mehika je izvoljevala veliko diplomatsko potezo, ko je pred par tedni pridobila Združene države na takozvani "Chaco" pakt, katerega je podpisalo 19 ameriških držav. Tega mnenja so diplomatje latinske Amerike. Jedro pakta je, da nobena država ameriškega kontinenta ne prizna teritorialne pridobitve potom vojne, kar za Mehiko pomeni, da se ji ni bati vpada in zasege njenega teritorija po Združenih državah.

Pakt se neposredno nanaša na tekoči spor med Bolivijo in Paragvajem glede Chaco teritorija, katerega se prva skuša poslastiti potom orožja. V tem paktu pa 19 ameriških republik pravi, da Boliviji ne priznajo tega teritorija, če ga vzame s silo.

Rudarji pozivajo na odpor proti redukciji

Springfield, Ill., 12. avg. — Krog štiristo rudarjev se je večeraj zbralo pred premo govornikom Capital in pozvalo 44 rudarskih delavcev, ki so čistili rov, naj ne sprejmejo redukcije mezd in naj prenehajo z delom.

V akciji je bilo pozvanih več policijskih oddelkov, ker se obdajala bojazen pred namiri, do katerih pa ni prišlo. Rudarji so odkorakali proti premo govorniku po končanem shodu v Reservoir parku, na katerem so protestirali proti redukciji dnevne mezd na pet dolarjev in proti unifikaciji uradnikom, ki so podpisali pogodbo potem, ko so bile glasovnice ukradene.

Policija pravi, da so se rudarji mirno zadržali. Delavce so le nagovarjali, naj ne gredo na delo danes in naj se udeležijo protestnega shoda, katerega so aranzirali.

Hoover ima 81 "jazov" v svojem sprejemnem govoru

Washington, D. C. — Govor, s katerim je predsednik Hoover v četrtki zvečer sprejel ponovno predsedniško kandidaturu, vsebuje 81 "jazov". Osebnih zaimk "jaz" se je pojavljalo tako pogosto, da so začeli staviti na številko. Čim je bil govor tiskan, so "jazov" prešteli in videli, da jih je 81.

Tudi na Irskem so se pojavili fašisti

Dublin, Svobodna irska država, 12. avg. — 10,000 bivših vojakov je večeraj organiziralo irsko fašistično stranko, ki bo podpirala bivšega predsednika Cosgrava in pobijala irsko republikansko armado.

Farmarji se organizirajo

Chicago, 12. avg. — Iz poročil, ki so bila predložena na konferenci farmarskih organizacij, je razvidno, da se farmarji še niso nikdar prej tako zanimali za organizacijo kot sedaj. Depresija, ki je zažlala cene poljskih produktov, jih je prepričala, da je moč le v organizaciji. L. J. Melrose je dejal, da so cene nekaterim produktom padle za 200 odstotkov, odkar je nastopila kriza.

Celo njegova civilna garda, ki je nekaj časa posluhala Sanjurjo, mu je obrnila hrbet. V barakah v San Ermenigildu, kjer je Sanjurjo govoril, je vstal neki general in vprašal:

"Kdo ste vi, ki hočete rešiti republiko? Vi lahko vodite, toda jaz vam ne bom sledil. Naj živi španska republika!"

PREDSEDNIK JE PRIZNAL POLOM PROHIBICIJE

V svojem govoru je urgiral modifikacijo osemnajstega amandamenta. Izjavil je, da bo še nadalje nasprotoval radikalnim in revolucionarnim načrtom, ki se nanašajo na industrijsko življenje

Washington, D. C., 12. avg. — Predsednik Hoover je sinoči otvoril volilno kampanjo z zahtevno, da ameriški narod odpravi prohibicijo v sedanji obliki v prilog sistem državnih kontrol opojnih pijač s federalnimi restrikcijami.

Predsednikova izjava, da je treba pretrpeti prohibicijsko blakracijo, katero je postavila in vzdrževala Antisaluska liga zadnjih dvanajst let, je iznenadila suhače. Izjava pokazuje, da je Hoover radikalno revidiral svoje stališče glede prohibicije. On zahteva več kot pa platforma republikanske stranke, ki je bila sprejeta na konvenciji v Chicagu. Točka v platformi govori le o predložitvi vprašanja v rešitev posameznim državam, toda izreka se ne za adoptiranje niti proti sprejetju načrta, ki naj bi nadomestil osemnajsti amandament.

V svojem sedemdeset minut trajajočem govoru, v katerem je sprejel predsedniško nominacijo republikanske stranke, je Hoover dejal, da so vsi njegovi poskusi za izvajanje prohibicije izjalovili. To pa veselo tega, ker je osemnajsti amandament sam na sebi fiansko. Izvzete so le one države, kjer je večina aktualno naklonjena suši.

Obsodil je osemnajsti amandament iz razloga, ker je ustvaril pogoje za razvoj butlegarstva in točilnic opojnih pijač. Dejtal je, da ni naklonjen restavriranju salunov, toda nasprotuje tudi butlegarstvu. Kot remeduro je predlagal modifikacijo osemnajstega amandamenta na način, da bodo posamezne države imele kontrolo nad trgovino opojnih pijač. Federalna vlada pa naj bi pazila, da države, ki hočejo obdržati suho, lahko preprečijo uvažanje alkohola.

Poleg prohibicije je Hoover govoril tudi o drugih perečih problemih, ki čakajo rešitve. Ponovno je pojasnil svoje stališče o ekonomskih vprašanjih. On je za svobodo v trgovini in industriji in bo še nadalje pobijal radikalne in revolucionarne načrte. Izrekel se je za protekcijsko carino, proti črtanju inosamskih dolgov in obljubil, da bo nadaljeval s svojim delom za restavriranje prosperitete.

Polijski napad na stavkarje

Trije ranjeni in več drugih aretiranih

New York, (FP) — Dvesto policajev je napadlo skupino stavkarjev, članov Amalgamated Clothing Workers unije, ki se je zbrala pred postopjem Branch Express Co., ki vozi obleke neunijskim krojaškim firmam zunaj New Yorka. Policija je dala kompaniji protekcijo in tako podprla njene stavkolomske aktivnosti.

Policija je navalila na stavkarje s kolkami in revolverji. Najtežje je bil ranjen Isidor Landsman, kateremu je krogla predrla roko.

Predsednik unije Sidney Hillman je podal izjavo, v kateri pravi, da je še tristo tovarnarjev pristalo na zahteve stavkarjev.

Krog 20,000 delavcev se je odzvalo pozivu na stavko, katerega je izdala Amalgamated Clothing Workers unija z namenom, da odpravi neznozne razmere v takozvanih znojnih delavnicah in ustavi redukcije mezd. Tajnik unije Joseph Schlossberg poroča, da se je stavki pridružio nad osem tisoč krojaških delavcev v Newarku, Passaicu in Vinelandu.

Centralijsko žrtve in politika

Governer Hartley pozabil na obljubo. Čaka na volitve

Centralia, Wash., (FP) — Governer Hartley odividno ne misli pomilostiti ostalih žrtv centralijskega masakra, ki so v ječi že trinaest let. To je obljubil storiti potem, ko sta bila kot župan pripomogel, da je kampanja dobila, kar je želela.

V odgovoru na obdolžitve, da je lastoval vrednostne papirje neke kompanije, ki je imela bisniške zveze s mestom, kar je kršitev državnega zakona, je Walker dejal, da ni nič vedel o teh zvezah. Po tej izjavi je governer Roosevelt zaključil zašiljanje in naznanil, da se ponovno otvori danes zjutraj.

Obrambni odbor je mnenja, da je temu kriva politika. "Kot izgleda," pravi odbor, "governer ne misli podvzeti nadaljnje akcije, dokler ni gotov ponovne izvolitve."

Boj za pomilostitev centralijskih žrtv se vleče že nad deset let, odkar so Ameriška legija in bisniški stoođstotneži navallili na dvoranu I. W. W. pred 13 leti, linčali Wesley Everesta in poslali v zapor osem "woblyjev", ker so bili aktivni v organiziranju lesnih delavcev in gozdarjev.

Od teh je eden umrl v ječi, trije so bili izpuščeni na parolo, ostali so pa še v zaporu, kamor so bili poslani za dvajset let. (Poleg drugih fašističnih nasiljev je Upton Sinclair opisal podrobnosti tega incidenta v romanu "Sto procentov", ki izhaja v Prosveti.)

ZUPAN WALKER NA NOVEN ZASLIŠANJU

Pred governerjem Rooseveltom je priznal, da je prejel večje vsoto od privatne kompanije

Albany, N. Y., 12. avg. — Jimmy Walker se je vrjel v bitko, da reši svojo službo kot župan največjega ameriškega mesta, in vzel v roke svojo lastno obrambo.

V strastnem govoru je apeliral na moča, ki vodi zašiljanje in je njegov sodnik, na governerja Roosevelta, predsedniškega kandidata demokratske stranke, naj mu dovoli, da isprauje priče, ki so ga obtožile korupcije.

Roosevelt, od katerega se pričakuje, da bo v prihodnjih par dneh podal svojo razsodbo, ki bo odločila Walkerjevo usodo, je mirno poslušal županov apel. Prav tako hladno se je držal Samuel Seabury, ki je predložil proti Walkerju obtožbo korupcije in nepoštenosti v zvezi z njegovim županovanjem.

Governer ni zahteval od Seaburyja, da predloži dokaze o Walkerjevi krivdi, temveč je takoj pričel zasliševati župana. Roosevelt je dal razumeti, da bo upošteval vse obdolžitve proti Walkerju in zahteval, da župan odgovarja na stavljen vprašanja.

Prvo vprašanje je bilo, da li je Walker v resnici prejel \$26,000 od neke avtobusne družbe v New Yorku, ki je hotela dobiti ugodno legislacijo od mestnega sveta. Walker je priznal, da je prejel to darilo od J. A. Bista, bankirja, ki je zastopal avtobusno kompanijo, toda zanikal je, da bi potem s svojim vplivom kot župan pripomogel, da je kampanja dobila, kar je želela.

V odgovoru na obdolžitve, da je lastoval vrednostne papirje neke kompanije, ki je imela bisniške zveze s mestom, kar je kršitev državnega zakona, je Walker dejal, da ni nič vedel o teh zvezah. Po tej izjavi je governer Roosevelt zaključil zašiljanje in naznanil, da se ponovno otvori danes zjutraj.

Zdravstveni komisar prepovedal konvencijo Coxove stranke

Pittsburgh, Pa. — Dr. L. C. Obrock, zdravstveni komisar v okraju St. Louis, je obvestil katoliškega župnika Jamesa R. Coxa, da njegova (Coxova) stranka brezposelnih delavcev ne sme imeti svojega zborovanja v St. Louisu iz zdravstvenih ozirrov. Cox je takoj brzojavil predsedniku Hooveru, naj izpustila, da ne bo nobena oblast evirala konvencije njegove stranke.

Drugi rezultat te slabe letine in trga je, da se med farmarji zopet oživlja misel na moratorij na dolgove in davke. V tem vidijo edino rešitev svojih farm.

Tritisoč Illinoiskih rudarjev se vrnilo na delo

Chicago, 12. avg. — Podpis nove pogodbe, ki določa redukcijo dnevne mezd na pet dolarjev, smatrajo tukaj za največji korak k poživljenju ekonomskih aktivnosti v Illinoisu.

Illinois Coal Operators asociacija je večeraj naznanila, da se je tritisoč rudarjev, ki so počivali od 1. aprila, ko je potekla stara pogodba, že vrnilo na delo. Operatorji pričakujejo, da bo v pondeljek delalo že 15,000 rudarjev v premo govornikih, ostali pa bodo uposleni proti koncu tega meseca.

Mehika odbila apel ameriških veteranov

Mexico City, 12. avg. — Predsednik Ortiz Rubio je večeraj naznanil, da vlada ne bo dovolila ustanovitve kolonije ameriških vojnih veteranov v Mehiki. To je bil odgovor na apel, ki ga je predložil predsedniku Doak Carter, načelnik enega krija "bonuane armade".

Rubio pravi v telegramu, ki ga je poslal Carterju, da obžaluje, ker ne more ugoditi apelu, toda Mehika ima sama veliko številno brezposelnih, za katere mora skrbeti.

Slaba letina udarec za farmarje

Pridelek pšenice v Kansasu nad polovico manjši od lanskega. Tragičen položaj farmarjev in poljedelških delavcev

Great Bend, Kans., (FP) — Kansas že dolgo ni imel tako slabe žetve kot je letos. Slab trg in suša sta skoraj uničila kansaske farmarje in s njimi vred tudi poljedelake delavce, ki so prejšnjaja leta prihajali v velikih trumah na žetev in primeroma dobro zaslužili.

Tega letos ni. Suša je posebno udarila zapadni del države, pa tudi ves Kansas. Kolikor ni uničila suša so dodelali pa nedavnih nalivi in viharji. Letošnji pridelek pšenice v tej ameriški štini znaša manj kot sto milijonov bušjev v primeri s 240 milijoni lanske leto.

Ako bi bil pšenični trg bolj, bi farmarji se ne bili tako prizadeti. Ker pa je še slabši kot lansko leto, mnogi farmarji niso niti poskusili s žetvijo, ker se jim ne isplača.

Prve ponudbe za novo pšenico so bile od 18 do 23 centov za bušel in 29 centov za lansko. Cena je sadnje čase nekoliko pokročila — na štiri borski v Chicagu, kjer se te dni giblje med 52 in 57 centi.

Nekateri farmarji so prepustili žetev drugim, v nekaterih slučajih brezposelnim na podlagi "50-50".

Delavci, ki so prišli na žetev, niso dobili skoraj nobenega zaslužka. Kdor jih je mogel najeti, jih je dobil skoraj zastoj. Plača je od 90c do \$1.50 na dan in hrana v primeri od pet dolarjev naprej v prejšnjaja letih. Ker večina farmarjev tudi tega ne smore, si pomagajo drug drugemu. Velik faktor je tudi "kombajn" — stroj, ki obenem žanje in miati. Kjer je prejšnjaja leta delalo sto delavcev, jih sedaj dela pol ducata, ki opravijo mnogo več dela.

Rezultat tega je, da je stotine šetvenih delavcev prišlo v Kansas zastoj. Hodijo v skupinah od mesta do mesta ali od farme do farme — vedno na prej, ker jih nikjer ne marajo. Iz mestec, kamor so farmarji oblačajno prihajali po delavce, jih pade oblasti. Podobni so pravim nomadom iz davne civilizacije s to razliko, da prosjačijo kruha, med tem ko so nomadi imeli vsaj nekaj svojega: črede ovac in živine in konjev ter pašnike in gozdove.

Drugi rezultat te slabe letine in trga je, da se med farmarji zopet oživlja misel na moratorij na dolgove in davke. V tem vidijo edino rešitev svojih farm.

Podpis nove pogodbe, ki določa redukcijo dnevne mezd na pet dolarjev, smatrajo tukaj za največji korak k poživljenju ekonomskih aktivnosti v Illinoisu.

Illinois Coal Operators asociacija je večeraj naznanila, da se je tritisoč rudarjev, ki so počivali od 1. aprila, ko je potekla stara pogodba, že vrnilo na delo. Operatorji pričakujejo, da bo v pondeljek delalo že 15,000 rudarjev v premo govornikih, ostali pa bodo uposleni proti koncu tega meseca.

Mexico City, 12. avg. — Predsednik Ortiz Rubio je večeraj naznanil, da vlada ne bo dovolila ustanovitve kolonije ameriških vojnih veteranov v Mehiki. To je bil odgovor na apel, ki ga je predložil predsedniku Doak Carter, načelnik enega krija "bonuane armade".

Rubio pravi v telegramu, ki ga je poslal Carterju, da obžaluje, ker ne more ugoditi apelu, toda Mehika ima sama veliko številno brezposelnih, za katere mora skrbeti.

HOOVER NE MARA SKEPTIKOV V KABINETU

Trgovinskega tajnika Lamonta je odslovil, ker ni bil dovolj navdušen za "sintetično prosperiteto"

Washington, (FP) — Hooverju je treba dati priznanje, ker se strogo drži bisniškega načela, ki pravi: Če ne produciš, bo na tvoje mesto prišel drugi. To načelo je apliciral tudi napram bivšemu trgovinskemu tajniku Lamontu, katerega je brez oremohalje vrgel iz kabineta in na njegovo mesto nastavljal avtomobilskega magnata Chaplina, od katerega pričakuje boljših političnih in drugih rezultatov.

Za odslotitev Lamonta, ki je iste bisniške šole kot Hoover in prav tako "hard boiled" kot ostali člani kabineta ali povprečni ameriški veleamnat, sta v glavnem dva vzroka. Prvi je ta, ker se sadnje čase ni mogel navdušiti za najnovejšo Hooverjevo "sintetično prosperiteto." Prenehaj je periodičnim bunkom o vračanju prosperitete in se vdal cinclizmu in a tem pade v nemilost pri predsedniku.

Drugi vzrok je, ker se je izkazal za slabega "prodajalca" v zvezi s nadaljnji vladnimi posojili železnicam. Administracija si je sadnje čase pričela prisadavati, da bi pridobila uprave železnice za največje posojila od rekonstrukcijske finančne korporacije. Denar naj bi se porabil za popraviljanje železniske opreme in prog.

Naloga, pridobiti železniske magnate za ta načrt administracije, je bila poverjena Lamontu, ki pa je totalno propadel. Ko je bil sklican sestanku magnatov in jim predložil sadnevni načrt za "sintetično prosperiteto", je naletel na velik odpor.

"Mi ne maramo novih kreditov za nabavo nove opreme in popraviljanje stare, ker ni prometa," je bil njihov odgovor. Magnate so smatrali, da bi bilo novo posojilo v sadevne svrhe preveliko breme, dokler ni isgledov za isboljšanje prometa. Rezultat teh pogajanj trgovinskega tajnika ni bil po godu Hooverju. Zadevo je poveril novemu načelniku rekonstrukcijske korporacije Aties Pomerenu in se odločil za spremembo v kabinetu, katero je isvedel v par dneh.

Za javno konsumpcijo so časopisi navedli vzroke glede Lamontove resignacije: da je kabinetski zastupil vsled "nujnih privatnih zadev" in pa ker bi ne bilo etično, ako bi kot visok vladni uradnik njegova kompanija dobila večje naročilo za železnisko opremo kot rezultat vladnega posojila železnicam.

Argument glede etičnih nazorov je "sintetični bunk", kot je vsa Hooverjeva kampanja za "sintetično prosperiteto." Washington — kot Wall Street — se pokida na etične principe, katere smatra za "boljševške predsodke." Ko je bil na krmilu zakladniškega departamenta multimilijonar Mellon in je svojim kompanijam nakazal težke milijone davčnega popusta, ni sta ne Lamont, ki je obenem tudi jeklarski magnat, niti Hoover govorila o etičnih nazorih. Se manj pa Mellon, ki je tkoem svojega poslovanja vrnil bogatim in korporacijam, vključivši svoje, nad štiri milijarde dohodninskega davka.

Pod Rimom sgrade zavetja proti bombam iz zraka

Rim, 12. avg. — Mussolinjeva vlada, v kateri ima Mussolini tri ministrske službe, je večeraj sklenila, da se sgrade pod Rimom prostori, v kateri bodo ljudje našli zavetje ob eventualnih bombnih napadih iz zraka.

William Barber v Andersonu, Ind., se je preselil z ženo in opremo na prostore okrajnega sodišča, ko so ga vržili iz stanovanja, ko ni mogel plačati stanarine.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASNIK IN LITVINSKA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$1.50 per year...

Advertising rates on application—Manuscripts will not be returned.

Number 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Number 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Glasovi iz naselbin

(Dopolnjevali in prerovali glasovi v Prosveto prvih dnevov v koloni "Glasovi iz naselbin" in vsoj podpisuje svoje polno ime in navede delo ali naziv, kar naj smatramo za jamstvo za svoj prispevek. Poročila in dopisi naj bodo jedrasti, kratki in razumljivi; opisi stvarij 100 in 150 besednih točk. Na anonimna pisma in dopise se ne bomo odzivali.)

Po svetu Bridgeport, O. — Posetil sem več naselbin prve dni v avgustu okoli Johnstowna, Pa. Povsed vlada velika brezposelnost, posebno so prizadeti premogarji, ki stanujejo v kompanijskih hišah in morajo kupovati potrebščine v družbinah prodajalnih. So slaba, ko je član pisal družstvu 20 let, a ker ne dobi nobene plače, ker se skoro nič ne dela, ga je moral s celo družino pustiti. Temu bi se mogoče dalo na kak način odpomoči.

V celih okolici kot tudi Johnstownu vlada brezposelnost že čez dve leti. Zanimanje za soc. stranko je veliko. Imel so velik kampanjski shod 7. avg., na katerem je govoril James Maurer. Vse delo shoda in agitacije je imel na ramah soc. klub št. 5 JES. Marijivo so agitirali, delili letake in jih prikljali na droge. Najbolj zaposleni so bili Podboj, družina Langerholc je bila vaa na delu, Tone Opaskar je tudi pridno delal v prid shoda. Kako je izpadlo, bodo gotovo poročali.

Tam so bili tudi veterani, katere je povabil župan in tudi na zelo grd način izgnal. Zalostna je njih slika: razcapani, lačni, hodili so peš, drugi na starih lisah. Videl sem jih na poti ležati ob cestah. Tudi tem je prišlo precej platforme soc. stranke v roke od članov kluba št. 5.

Tukaj je stavka premogarjev izgubljena. Ker sem prejel že več pisem glede dela tukaj, naj bo pojasnjeno, da ga ni. Je več rogov, ki jih nečejo odpreti in je več sto starih premogarjev, ki jim nečejo dati dela nazaj. Prvi obratujejo od 2—3 dni na teden, tisti, ki so odprti, tako da je danes najmanj 1.500 brezposelnih premogarjev v teh revirjih. Tovarne so večino zaprte, ali pa delajo par dni na teden. V tovarni, kjer sem bil zaposlen, so nas vse odalovili 21. julija. Delalo nas je kakih 1.200, in se nič ne ve kdaj je zopet odpro.

Te je odnes prosperitete, ko čitamo, da je še za ogrom in da tovarne zopet odpirajo. Je pa ravno narobe, da sja spirajo. V teh krajih kmalu ne bo več nobenega privatnega trgovca. Depresija, stavke in veržine trgovine so vse ubile. Ljudstvo je obubođeno in nihče od vladnih avtoritet se ne zmeni zanje. V stavki so rabili milico, puške, bombe in zapravlili za protekcijo baronov \$300.000. Razbili so stavko — governer in šerif, oba demokrata.

Ročnvelt je tudi demokrat, 18. amendment tudi. Ali ga bomo pili penecuga! Ampak ali ga bomo mogli kupiti? Premislil masa in ne daj se več slepiti. Vzemite v roke Prosveto ali Proletarca. Tam boste našli, da je vse o pivu bunk. Če hočeš pošteno sebe in svojo družino preživeti, ne veruj v bunk, ampak voli soc. listo, v katere platformi je vse zapopadeno, tudi ječmenovec.

Prvo je življenjska eksistenca, potem pride šele drugo. Obe stvari stranki sta nas vodili za nos. Zato je čas, da jim to pri volitvah v novembru odločno odpovemo in volimo za kandidata stranke, ki bodo delali za nas in naše družine. Joseph Snow.

Važni datumi Canonsburg, Pa. — V Prosveti je bilo že poročano, da je konferenca klubov in društev 2222 za zapadno Penno na infelativno kluba št. 118 v Canonsburgu, Pa., osvojila sklep, da povabi za letošnjo volilno kampanjo kot govornika sodr. Joška Ova iz Chicaga, da bo nastopil na tukajšnjih shodih meseca septembra.

Sodrug Owen je vabilo rade volje sprejel. Govoril bo v soboto večer dne 3. septembra na Sygamu, Pa., v nedeljo popoldne dne 4. septembra v Canonsburgu, Pa., in v ponedeljek dne 5. septembra na Library, Pa. Za Moon Run, Imperial in Burgettstown, ko to pšlem, niso še datumi shodov prijavljeni, da kateri dan se bodo vršili shodi v teh treh naselbinah.

Na jugoslovansko delavstvo v zapadni Pennsilvaniji se apelira in se jih prav prijazno vabi, da posetijo te shode v oblinem šte-

vību. Rojaki delavci, pokažimo svojo razredno zavednost v letošnji volilni kampanji! Udeležimo se aranžiranih shodov ter val glasujmo na dan volitev za socialistične kandidate. Siramo socialistično literaturo in liste, in sodelujmo v vseh kampanjah, ki jih imamo v boju proti reakciji, korupciji, proti svetovni krizi in kapitalizmu v celoti.

Sodrug, socialistična misel napreduje, in da bo napredovala še hitreje, je odvisno od nas vseh, ne samo od tistih, ki smo že več let pri stranki. Cim več agitacije in organizatoričnega dela, tem hitreje bomo napredovali. Delavstvo lahko izprevidi, da republikanska in demokratska stranka ne bosta storili koraka za osvoboditev iz revščine, brezposelnosti, korupcije in grafta. Dokler bosta ti dve stranki na krmilu, bodo vedno krize in nepokojji med ljudstvom, kajti obe sta takorekoč na konopcu epah in istih interesov; na kratko: obe kontrolirata Wall street.—John Keklich.

Dopis s pota Willard, Wis.—V bližini Willarda stanuje Anton Furlan, član SNPJ. Tone je podjeten farmaraki samec. Na Willardu (Gormanu) ima ob križpota svojo farmo in hišo, v kateri je pravo vaško shajališče. Tone je oni dan nagloma zbolel na slepiču in postal se je v bolnico na operacijo. Zdravniki pravijo, da bo kmalu o. k. po prestani operaciji.

Tukaj vlada suša in živini primanjkuje trave po pašnikih. Tu je glavni vir živinoreja in pa mlekarstvo. Ponekod kaže vinaka trta dobro, kalifornijskim agentom pa se vaeno ni treba bati, da bi jim wisconsinski vinski pridelek delal konkurenco. Tukaj se prideluje grozde le za domačo porabo. Sodijo, da bo rojask Hren letos napešal precej domače kapljice.

Poročilo zastopnika Cuddy, Pa. — Dne 5. avgusta sem se spet podal na potovanje v slovenske naselbine po zapadni Penni. Moja prva postaja je bila slovenska naselbina Cuddy, kjer sam bil v tamkajšnjem Slovenskem domu lepo sprejet od društvenih odbornikov. Društveni tajnik je takoj obnovil naročnino na Prosveto. Iskrena hvala vsem in za vso naklonjenost, katero ste mi izkazali v raznih oblikah.

Naslednjega dne sem se ustavljal v sledečih treh slovenskih naselbinah: Pittsburgh, Library

Vsukdanji prizor v najbogatejšem ameriškem mestu, New Yorku: brezposelni spe na klopih na Union Squaru.

in Bridgeville. Uspeh je bil slab. Ustavljal sem se tudi na Moon Run in Imperialu, dveh znanih slovenskih naselbinah, kjer sem se sestel s par prijatelji, ki so ponovili naročnino na Prosveto, rojakinja Žust pa mi je postregla z okusnim kosilom.

V naselbini Moon Run je dne 9. avgusta preminil moj dolgoletni prijatelj John Arch, oče vrhovnega zdravnika JSKJ. On je svoječasno spadal k društvu št. 12 v Pittsburghu in k društvu št. 15. Pogreb je bil določen za 15. avgusta na thomasrunsko pokopališče v Thomas Runu, Pa. Pokojnik zapuška 72-letno, žalujčo soprogo, tri sinove in tri hčere, vse dobro preskrbljene. Bil je dolgoletni obrtnik v Pittsburghu, nad 20 let pa v Moon Runu, kjer je tudi umrl.

Preostali družini pokojnega Johna Archa izrekam moje globoko sožalje!

Anton Zidanšek.

Poročilo iz zahvala

West Aliquippa, Pa. — Povabil prijatelj iz Loraina, O., naj prisostvujem "surprise party", ki so jo tam priredili prijatelji mojemu bratu in njegovi soprogi ob priliki 25 letnice njunega zakona, sem se odzval in se slavlja udeležil. Vršilo se je v tamkajšnjem Slovenskem domu; kjer je bilo zbranih nad 260 ljudi, in vas stvar se je zavrtela imenitno, če upoštevamo sedanje jalove razmere. Program dogodka je bil dokaj obširen. Številni govori, čestitke slavljencema in petje mešanega zboru, pod vodstvom rojaka Semeta. Ta zbor šteje krog petdeset dobro izvežbanih moči, zakar gre priznanje pevovodji. Igral je domači orkester, ki je izvajal lepe komade od ranega jutra.

V imenu mojega brata Franke in njegove soproge Mary se iskreno zahvaljujem vsem udeležencem iz Loraina in številnim družinam iz Clevelanda, tako tudi vsem za darila in prispevke. Posebna zahvala v imenu

omenjenih dveh pa gre družinam Kamnikar, Tomasich in Baraga, ki so poleg drugih največ delovale za uspeh te partije. Hvala pevovodji Semetu in celemu zboru za izvrstno petje, orkestru za godbo in Johnu Komčetu za vožnjo po okolici. V mojem imenu pa se zahvaljujem vsem skupaj za izkazano prijaznost, naklonjenost in gostoljubnost. Rojaki iz Loraina in Clevelanda, s katerimi sem se na tem slavlju sestel, mi ostanejo v prijaznem spominu!

George Smrekar.

Vabilo na piknik in koncert

Johnstown, Pa. — Tukajšnje hrvatsko pevsko društvo "Rodoljub" priredi piknik s koncertom in plesom v nedeljo, dne 21. avgusta, na svoji lastni farmi, ki se imenuje Croatian Park. Vstopnina pri vratih 25c, ki bo veljala za koncert in ples in za dobiček živega jagnjeta. Na tem koncertnem programu bo sodelovalo nam vsem dobro znano slovensko pevsko društvo "Bled" iz Conemaugha in srbsko pevsko društvo iz Cambria Cityja. Poleg dobre postrežbe in pijače bodo na programu na pikniku tudi razne igre in tekme. Zabave bo dovolj za stare in mlade.

Prosimo brate Slovence iz Johnstowna in okolice, da pridejo na naš piknik, da se bratsko pogovorimo in razveselimo ter da slišijo lepo petje moških in mešanih zborov treh jugoslovanskih pevskih društev. Za dobro postrežbo in zabavo bo skrbel pripravljajni odbor.

Paul Pallag, predsednik, Rodolph Mihelič, tajnik.

"Nudi se vam lepa prilika"

Peoria, Ill. — Tukaj se nudi rojakom lepa prilika ali petletni načrt tistemu, ki ima veselje do kmetije v teh kritičnih časih. Ta prilika pa se nudi le Slovence, posebno tistemu, ki ima veliko družino. Zastojni dam namreč 80 akrov (orolov) neobdelane zemlje, in sicer je to šuma. Vsa ta zemlja je na ravnini in se nahaja v Butler okraju (county) v Neebyvillu, Missouri.

Ta ponudba se nudi le tistemu, ki je pripravljen plačevati letne davke (taxes). Ta ponudba traja šest tednov, ker me že sedaj nadlegujejo druge narodnosti. Toda domači ljudje so prvi. Življenjske se da napraviti iz dohodkov od lesa. Ta zemlja je oddaljena samo dve milj od postaje in mesta. Sosedje v dotični okolici so različnih narodnosti.

Kogar veseli, naj mi piše, da mu dam vsa nadaljna pojasnila. Prilika je, da si kraj najprej ogledate, da se tako prepričate o resničnosti te ponudbe.—Frank Franko, 206, W. Reynolds str., Peoria, Ill.

Detektiv

Dr. Dreta je vedel, da ga žena vara.

Dr. Dreta ni vedel, s kom.

Dr. Dreta je moral za teden odpotovati.

Ko se vrne, povabi k sebi vse svoje prijatelje in jim reče: "Imajlil sem št zabavno žgro. Pred tednom dni sam nisam skril Prešernove poezije. Za letga, ki jih najde, imam pripravljeno veliko presenečenje."

Prijatelji so iskali.

Že čez tri minute se je knjiga dobila. Našel jo je dobri Dretov prijatelj dr. Mrna.

In dr. Dreta mu je za veliko presenečenje pripeljal mastno klofuto.

Knjiga je bila namreč skrita v spalnici pod zglijem...

Kako je pračlovek ukrotil ogenj

Najnovejšo delo znamenitega psihoanalitika, profesorja Freuda, se peča z vprašanjem, kaj je dovelo pračloveka k obvladanju ognja in h krotitvi plamena. Dočim je prišlo razlaskanje pragrodovine s svojim napačnim vprašanjem, kako je pračlovek prvič umetno užgal ogenj, v zagato, je zgrabil Freud zagonetko od druge strani, namreč: Kaj se je dogajalo v duši pračloveka, da ni ogenj, na katerega je natelet, takej pogasil s naravnim gasilom svojega telesa, temveč ga je pustil naprej goreti?

Prvotno so gotovo hoteli ljudje takoj gasiti vsak ogenj, ko so naleteli nanj. Morda ne toliko iz izkustva in preudarka, da bi širjenje ognja uničilo gozd, kar bi jim vzelo hrano in bi celo ogrozilo njihovo življenje. Veliko verjetneje je, kakor sodi Freud, da je bilo gašenje ognja za človeka združeno z nekakšno naslado in zadovoljivjo hotnostjo. Pravi Prometej, bitje, ki je podarilo človeštvu ogenj, je bil torej pračlovek, ki se je prvi odrekel nagonске naslade gašenja ognja s tem, da je ognju prizanesel, ga vzel s seboj in ga ukrotil. S tem da je pračlovek omejil "ogjenj" svoje lastne razdraženosti, svoje preproste hotnosti, je ukrotil naravno moč ognja. Velika kulturna pridobitev, ukročenje ognja, je bila torej plačilo za premaganje nagona, cena za odpoved naslade.

Freud sam imenuje svojo novo podmeno fantastično domnevo. Vendar nam pokaže v prav vidniostni psihoanalitični razlagi prometejske bajke duševno razpoloženje človeštva za ukročenje ognja. Kakor znamo, pripoveduje bajka o Prometeju, da je ukradel bogovom ogenj in ga podaril v votli čevli ljudem. Za kazen so bogovi prikovali Prometeja na neko skalo, kjer mu je vsako jutro istrgal jastreb kos jeter. V tolmachenju psihoanalize se zrcalijo v tej prometejski bajki po Freudu dognani nagonski boji pri ukrotitvi ognja. Oblika, v kateri je Prometej prenašal ogenj, kaže na simboličen pomen gašenja.

Opeharjeni bogovi niso namreč nič drugega kakor onstvo (nagonsko življenje), ki je opeharjeno z ukročenjem ognja za ceneno naslado. To onstvo, ki pri pračloveku še ni bilo realizirajoče nad-jazstvo, pa kuha maščevanje in bože povračila za rop nagonске zastovitve, za grešen nad vsemogočnim principom sladostrajstva. Zato tudi pusti Prometeju trpeti kazep. Toda tudi način kazni, ki ga mora prenašati krotilec ognja, je značilen. Naperjena je proti jetram, ki so jih splošno amatrali za sedež strasti in poželjen. Tako se izdaja jena nagonскеga človeka, ki odgovarja s sovraimnostmi na slehern poziv k odpovedi naslade. Prav de danes se je ohranila prastara simbolika plamena kot prispevoda strasti v naši duši. Irski kakor "gorača ljubezen", "plamteča strast", "kipeče rasburjenje" značijo več kot prispevoda. Globoko v praduši so ukoreninjeni v svoji svojski, globoko zagrabljajoči likovni besedi.

Te prve odpovedi pračloveka je zraslo največje osvobodilno dele človeštva. Ukrotitev ognja na prostem pomeni obenem ukrotitev ognja strasti in lastnih praih. Prava človeška krotitev nagonov, ki ga je dvignila nad živalstvo, je postala temelj kulture, ki jo krmijo tako sproščene in poduhovljene sile odrinjenih prsnagonov.

Drobtinice iz življenjske filozofije dekle

Ce bi ne bila dekla, bi bila gotovo kaj drugega, moja gospa pa misli, da sem bila od samega stvarnika določena za njeno dekle.

Ne gre mi v glavo zakaj si ta visoka družba domisljuje, da je odlična; ako bi dekle zastavila, bi bila kmalu ušla.

Dekle ne žanjemo za svoje delo nič več pr znanja kakor živeči umetniki; s čistočo, ki je natvarjamo, se gospoda ponaša, a našim zdelanim rdečim rokam se posmehtje.

Ne talentirani literati, dekla pozna pravo bistvo "višjih".

Od vseh plebejev imajo dekle najmanj spoštovanja do visoke družbe, zato bi morali dekle zrevolucionirati.

Dekla ve, da ima tudi gospoda čreva in to gospoda najbolj jezi.

Dekle, ki nečejo biti v vseh ozirih dekle, niso priljubljene; odtod pregovor, da deklam ali štiti ni prijetno.

V krizi mora dekla pomagati gospej, saj ona pač lahko tudi za nizko plačo gara kot posavdi, gospa pa ne more v družbo v lanekih oblačkah.

Novine pišejo o gospej, ki posveti vsak dan petnajst minut časa gospodinjstvu, pravzaprav ukazovanju, in pristavljajo, da je to vsar delovnih in skrbnih čen; no, bilo bi postanejšje pisati o njenih deklah, ki snabiti delajo vseh po petnajst ur na dan, da more ona družabiti in parazitirati.

(Nadaljevanje iz 1. kolone) vlada političnih krukov! — temveč uprava organiziranega delavstva, organiziranega produktivnega ljudstva, bo izvrševala sklepe v čine. Organizirano delavstvo ali mora samo diktirati, kako bo živeo. Ono bo vlada! Cena ameriške individualne svobode je ekonomska diktatura pečice in pasja eksistenca milijonov.

Multimilijonar Mellon, pečenik v Angliji, se je vrnil domov. Govori se, da se je že naveščjal političniški časti. Nekaj je narobe.

Vesti iz Jugoslavije

Glavna poročila iz Jugoslavije

DEVET PONAREJEVALCEV BANKOVCEV ARETIRANIH

Stari ponarejevalec Ivan Selan, župan v Suhodolu in osem pomagateljev aretiranih. — Med njimi je več imovitih ljudi. — Zapljen stroj in za pol milijona ponarejenih bankovcev

Ljubljana, 29. julija. Poročili smo že na kratko o odkritju ponarejevalske družbe, ki je glavni krivec spet Ivan Selan, zelo izobražen kmet in od lani župan v Suhodolu na mengeškem polju. Ljubljanska policija je v nekaj dneh aretirala devet članov te družbe, ki je ponarejala in razdeljevala ponarejene bankovce. Preiskava pa se še nadaljuje in je verjetno, da je bila družba še bolj na široko organizirana in da bodo aretacije še sledile.

Kako je prišlo do odkritja? V Ljubljani se je pred kakimi desetimi dnevi pojavil ponarejen bankovec za sto dinarjev. Ponarejeni stotaki so se v proučeno množili. Nekaj dni je vsak dan prinesel kak trgovca na ljubljansko policijo nekaj takih ponarejenih stotakov ter povedal svojo zgodbo: Prišel je neki mečki človek ter zahteval rešilo za motorni skobelnik ter ga plačal s stotaki. Trgovec jih je prejel, izplačal kupcu drobšč in rupec je izginil. Potem šele je rupec opazil, da bankovec pušča barvo. Skočil je za kupcem in ga pogledal bankovec ter ugovarjal zanesljivo, da so ponarejeni, in sicer ne bogve kako spretno. Če ga je natančneje pogledal, spoznal je, da ima opraviti s ponarejenim denarjem. To je dogodilo trgovcu Drazju v Golodvorski ulici 21. julija.

Naslednjega dne se je pojavil pet mečki kupec v trgovino železnino Zalta ter nakupil nekaj mizarških potrebščin ter plačal s stotaki, ki ga je kupec opazil — seveda spet prepoznano — tudi spoznal za falsifikat. Jeli je stvar policiji. Ta je začela zasledovanjem. Opozorila je rupec in javnost.

Prva aretacija Dne 25. julija popoldne se je pojavil v trgovini s kolesi (Goc) na Gosposvetaki osem mlajših moških ter kupoval bicikelje. Pogodil se je za 1500 Din, plačal s samimi stotaki, ki jih je lagajničarka pazljivo pogledala in opazila, da puščajo barvo. Kupec se nekoliko zamotil ter skrivaj obvestil policijo. Prišlo so detektiv ter kupca aretirali. Na policiji je najprej govoril, da se piše France Okorn in da je doma iz Kotredelja pri Gorju, sin posestnika. Niso mu verjeli, ker je imel roke nemčke. V spodnjih hlačah pri njem so našli še devet čisto novih, falsificiranih bankovcev po 100 Din. Po zaslišanju so ga gotovili njegovo identiteto. Policija pa imena ni sporočila javnosti iz neznanih razlogov. (Imena vseh kesnjeje se aretiranih falsifikatorjev časniki še ne morejo celih objaviti! Menda zaradi preiskave in radi "premožljivega ugleda" nekaterih krivcev.)

Ponarejen tisočak Istega dne pa se je pojavil v Ljubljani tudi ponarejen tisočak. V Seljakovo trgovino a čelji je prišla neka ženska, izbrala par čevljev ter jih plačala s tisočakom. Uslužbenec je šel tisočak menjat v sosedni Kreditni zavod, kjer so bankovec takoj poznali za ponarejenega, dasi bil ponarejen zelo dobro. Ženo je obveščena policija takoj aretirala in je izpovedala, da se imenuje Olga G. in da je doma iz podnolja Brnika. O tisočaku je povedala, da ga ji je dala nekdanja oseba na potu v mesto. Olga policisti seveda niso verjeli. Ponarejen je bil tisočak zelo dobro, manjkala mu je le še levkica. Olga G. je najbrž bila poslana, da prva poizkusi, kakšen vtis bo napravil tisočak med ljudmi in ali ga bodo sprejemali. Zato je odšla, še preden je ponarejevalec pritižnil na banovec številko.

Prvo skrivališče odkrito Ljubljanski policijski šef Kerovan ter detektiv so se odpe-

ljali z avtom naglo v Spodnji Brnik, kjer so v hiši Oige G. in njegovega moža Andreja G. izvršili preiskavo. Našli niso v hiši ničesar, domači so tajili vsako krivdo, nazadnje pa so se le udali ter izdali skrivališče, kjer je bila zaloga ponarejenih stotakov: poleg potoka Pšata ob hiši so izkopali gumijasto cev biciklja, v nji pa je bilo 20 ponarejenih stotakov. Potem so našli še opalograf, kemikalije in druge pripomočke, ki jih zahteva kompletna ponarejevalska delavnica. Andreja G. so aretirali ter odvedli v Ljubljano.

Nova družba, a stara ponarejevalska firma Pri zaslišanju v Ljubljani je Andrej G. priznal, da je sam ponarejal stotake. A odkod potem njegovi šeni ponarejeni tisočaki? Na tako vprašanje je odgovoril Andrej G., da vendar ni sam in da se bavijo tudi drugi s ponarejanjem denarja. In je navedel nekaj imen — in s tem je policija imela ključ do vseh ponarejevalskih skrivnosti. Po celonočnem zaslišanju se je skupina detektivov s šefom odpravila spet v novo kraj, v Suhodolu, v hišo starega ponarejevalca Ivana Selana, od lani župana, obratnega od oblasti in ljudi. (Šloer ga vendar ban ne bi lani imenoval za župana.)

Kdo je Ivan Selan? O njem smo pisali že zadnjič, vendar naj navedemo še zdaj na kratko njegovo storijo ter popravimo nekaj netočnosti v zadnjem našem poročilu, ki je bilo napisano, preden je še policija javila rezultate svoje preiskave. Ivan Selan je star okrog 30 let ter človek z velikim talentom. Doma je iz Savelj pri Ljubljani. Napravil je le nekaj ljudskoškolskih razredov, a že takrat je bil znan kot eden najbolj razumnih fantov. Posebno spreten risar je bil. Kot domačja očega fanta ga je vsela k sebi tota v Suhodolu ter mu zapustila precej zadolžen posestvo. Dobro je gospodaril, se oženil, risal brez prestanka razne letake in l. 1929 začel ponarejati bankovce. Prišel je zaradi tega v zapor in pred poroto, ki pa ji je bil obtoženec s svojim talentom tako všeč, da so ga porotniki spoznali za nekvega ter je bil oproščen. Potem ga je kot spretnega risarja sprejel v službo vojni geografski inštitut v Beogradu, kjer je risal dve leti, potem pa se je vrnil k ženi na grunt. Lani je bil namestu nezanesljivega prejšnjega župana imenovan od bana za župana domače občine.

K temu Selanu so torej odšli detektiv, ker jim je aretirani Andrej G. povedal, da mu je Selan dal pojasniti za ponarejanje in da ponareja Selan sam prav tako stotake kakor tisočake. Selanova delavnica in magazin K Selanu se je nepotil s detektiv sam policijski šef ljubljanski ter je preiskava imela popoln uspeh: zaplenili so Selanu verograf, kemikalije in druge pripomočke ter za 70.000 Din ponarejenih bankovcev. Selan je dejanje priznal, tajni pa seveda, da bi bil imel namen "spravljati falsifikate v denar". Dognali so tudi, da je imel Selan dva "zastopnika" svoje "fabrike", in sicer brata Janka in Avgusta D. iz Peč pri Moravčah. Tadvu sta baje od Selana prevzemala bankovce ter jih spravljala v promet. Imela sta najbrž kake procennte izgovorjene. Zato je drugi policijski avto detektive odpeljal v Peče, kjer so v hiši posestnika D. zaplenili lepo zalogo ponarejenih tisočakov in stotakov v skupni vrednosti 307.000 Din. Tako znaša nominalna vrednost vsega še zaplenjenega ponarejenega denarja okrog pol milijona Din. (Janka D. je bil tisti, ki je bil aretirani v Gorvevi trgovini bledskljev.)

Vodni tisk Ponarejeni bankovci so se spoznali po tem, da so imeli vsi eno ter isto številko (na tisočakih se ni bila natisnjena), da so puščali barvo, da so novi (dasi so jih pred "uporabo" nekoliko zmečkali) in da nimajo vodnega tiska. Toda bistroumni Selan je hotel izdelati tudi to. Za to je

hotel uporabiti gumijasti podpetnik, ker bi pač metalni klise pustil v papirju preveč vidno vzboklino, česar se pri odtisku s gumijem ni bilo bati. Če bi odkrili falsifikatorsko gnesdo le nekaj dni pozneje, bi imeli stotaki in tisočaki tudi ponarejen "vodni" tisk.

Z omenjenimi je bilo potem skupno aretiranih šest moških in tri ženske, skupaj torej devet. Od teh sta bankovce izdelovala le Andrej G. in Selan, drugi pa so jih raspečevali, oziroma so vedeli za ponarejevanje, pa tega niso prijaviли oblastem.

V Suhodolu je bilo baje vsem znano, kaj se godi v Selanovi hiši (pri Simnovčevih) in so celo tudi otroci kar raznašali bankovce.

Kako se zagovarja Falsifikatorski mojster in šef Ivan Selan izjavlja, da ni ponarejal denarja za promet in sleparijo, marveč le za nekakšne srečke. V Ljubli se baje pripravila gasilna veselica, na katero so hoteli privabiti pridoleteljce mnogih ljudi ter so v tinarinen dali izdelati srečke, ki naj bi predstavljale stotake in tisočake. Seveda pa tega policija ne verjame. Brata Janko in Avgust D. iz Peč se zagovarjata s težkimi časi, zaradi katerih sta bankovce tudi skušala raspečavati, dasi so bili namenjeni le za srečke. Tadvu in njuna, tudi aretirana sestra Angela so najbrž raspečevali ponarejene bankovce. Zanesli so bankovce tudi v litijski kraj, kjer so dobili ubožnega kmeta Jakoba U. v Drtiji (občina Vače), ki je pošiljal otroke s ponarejenimi stotaki po kruh v trgovine na Vače. Oročniki so na patroliraju srečali U. — jeve otroke — na katere so bili opozorjeni — ter našli pri njih nekaj ponarejenih stotakov. Večjo zalogo so našli na domu posestnika U., ki je bil aretirani. Dognalo se je, da so tu kmetje kupovali ponarejene stotake za 40 do 80 Din ter jih spravljali v denar. Tako so imeli falsifikatorji organizirane celo prekupevalce denarja.

Milnar F. v Stobu pri Domalah je prav tako bil falsifikatorjem na limanice. Od posestnika D. v Pečah je kupil nekaj tega ponarejenega denarja ter ga spravil v promet. Aretirali so tudi njega. Ima veliko družino, devet otrok, slabo živi, pa si je hotel s tem pomagati iz stiske.

Aretirani Andrej G. v Spodnjem Brniku pa je stotake ponarejal sam, a po navodilih mojstra Selana. Pred dobrim letom je vzel tamkaj v najem majhen mlinček ob Pšati; doma je v Viču pri Ljubljani, žena Olga pa prav tako iz Ljubljane, z Dolenske ceste. Žena je šivilja, pridno je delala, delal je tudi mož, a vseno sta živela slabo. Mož si je skušal pomagati, pa je prošil za nasvet mojstra Selana: kako bi ponarejal bankovce? Ta mu je nasetoval kemikalije in verograf, ki ga je G. potem res kupil v Ljubljani. Selan mu je še dejal, da ne bo nič "skup spravil", no pa je G. le izdelal stotake, a so bili res slabi. Mojstra Selana je pač težko posekati. Ko so G. jevo ženo v Seljakovi trgovini v Ljubljani aretirali in potem še moža, sta ostala doma dva otročiča, 18 mesecev stara Vanda ter dva meseca stari sinček Rajko. Oba je cerkljanska občina dala v oskrbo gostilničarju Čejnju v Spodnjih Brnikih.

Policija vodi še nadalje preiskavo, ki jo upa kmalu zaključiti, nakar bo vseh devet aretirancev oddanih sodišču. Javno, da je sfera zbudila mnogo govoric in posebno v moravški fari ter v mengeški okolici govori vse le o Selanu in njegovem delu.

Scopes je socialistični kandidat Louisville, Tenn. — John Thomas Scopes, profesor biologije, ki je bil pred nekaj leti prosegiran v Daytonu, Tenn., zaradi kršitve protievolucijskega zakona, je bil zadnje dni nominiran za kongresnega kandidata socialistične stranke.

Steklarji pristali na redukcijo Atlantic City. — Med unijo steklarjev in podjetniki je prišlo do sporazuma glede nove lestvice, ki določa 10% redukcije za 3500 ročnih delavcev in 16 2-3% za delavce pri strojih. Lestvica stopi v veljavo s 1. septembrom.

Vesti iz Primorja

Živo srebro iščejo. — V Spodnji Kanomlji še vedno stikajo za živim srebrom, ki ga hočejo najti in o katerem trdijo, da se nahaja tamkaj. Ta teren je vodstvo idrijskega rudnika preiskovalo že v Avstriji, a brez uspeha. Živega srebra niso našli. Tudi zdaj kopljejo rove in jaski rudarji, da nimajo dvojnega stroškov. Izkopali so že dva rova v hrib, vendar niso našli še nobenega sledu živega srebra.

Zbiral se sez mejo. — Iz Skrbine pri Komnu je pobegnil čez mejo v Jugoslavijo brez potnega lista Vladimir Abram, ki so ga italijanske oblasti prekratle v Akranija. Gorilski karabinjerji so seveda ta gločinski beg takoj javili sodišču, ki bo zdaj sodilo Abrama v kontumaciji. Primorska sodišča žive menda same od obravnave zaradi begov Slovencev čez mejo.

Primorski Slovenci — potomci Italijanov. — Tržaške oblasti še vedno potujejo slovenske primčke, ki jih samovoljno in čisto brez smisla prevajajo in spreminjajo v italijanska imena. Mnogi pa se seveda ne pokorijo tem odlokom in se še nadalje pišejo slovensko. To pa vzbuja sfinjo jeno pri fašističnih litalih. Ki v zadnjem času spet prav strupeno agitirajo poitaljančevanje slovenskih primčkov, ter sipljejo žvapel na one, ki se ne marajo temu pokoriti. Toda ti litali se zavzemajo za to z dokazovanjem, da so skoro vsa slovenska imena v Primorju prevedla Italijanov in da so se vsi Primorci poprej pisali italijansko. Sela Avstrija jih je s slovenskimi duhovniki potujčevala ter jim italijanska imena spreminjala v slovenska. Zato fašistično prekrščevanje slovenskih primčkov ni potujčevanje, marveč hočejo samo uvesti prvotno ime. Pa je prišel na tržaško prefekturo neki Košuta, ki je dejal, da je doma od Sv. Križa na Krasu, kjer so sami Slovenci in mnogo Košut. Zato da njemu ne morejo izpreminjati primčka. Pa so mu razložili, da je Košuta prevod in spakedranka italijanskega prvotnega primčka Consutta. Ljudje s primčkom Piščanc so se pisali včas Gallina, Ravinčarji so bili Ravagnani itd. Tako trdijo fašistični strokovnjaki in zahtevajo, da se Primorci pokorijo ukazom, ko jim povprašajo "spacena" imena v prvotna italijanska. Fašistična jezikoslovna modrost je res inajdljiva.

Če otroci nočejo jesti? Če se otroci branijo jesti, jim mora mati zelo pripravljati in jih sama hraniti. Prigovarjanje pa ne sme biti v groznjah, ker se s tem otrok prestraši in izgubi še tisto malo teka, ki ga ima. Hrana za take otroke naj bo zelo redilna, da bo vsaj tisto malo, kar pojedjo, kaj zaleglo. Ozirati se moramo tudi na otrokov okus in ga hraniti le s takimi jedmi, ki mu prija. Če vidijo taki otroci tovarise, ki doadi jedo, se jih tudi dostikrat loti pošeljenje po jedi. Zato je dobro, če je več otrok skupaj. Drugim otrokom spet jedi tekne, če ne jedo doma. Za mestne otroke, ki malo jedo, je najbolj priporočljivo bivanje na kmetih, da se pošteno razgibljejo.

Mati mora zelo paziti, da bo otrok dovolj jedel, ker ji drugače utegne oslabeti in aboleti.

Solinarica Doktor živimo, delamo, tudi če samo dihamo in prebivajmo. Delo pa vedno povzroča toploto in vsi bi se morali v pravem pomenu besede speti pri živem telesu, če ne bi imeli v telesu samem organov, ki oddajajo nabrano toploto. To so anojnice. Če se zaradi neprimerne oblike ali prehude oparnosti anojnice zamaše, toplota pa se zaradi naporenega dela nabira, se nas loti solnčarica s svojimi znaki: glavobolom, srčno slabostjo in nezavestjo. Človeka, ki ga je zadela solnčarica, mo-

ramo neati na sveč zrak. Tam ga slečemo in ohladimo s mivalimi, mokrimi obkladki in umivanjem. Če ga ne moremo obuditi k zavesti, moramo sačeti s umetnim dihanjem.

Če te žuželka pika Dobro sredstvo proti piku žuželke je škododotni mentolov spirital ali pa alojeva tinktura. Namasti se s enim izmed teh sredstev, da se v kožo vtusi. Bolečine takoj prenehajo in otekline na kaj hitro spahne. Zelo, ki je morda v rani ostalo, jederi a pinceto. Pri bolnih in slabeh to sredstvo ne pomaga. Tam je najboljša snaga in rami praški proti mrčesu.

Naročite Mladinski list, najboljši mesečnik za slovensko mladino!

Vincenc Mavrič, ki so ga prekratili v Mauri, star 20 let, doma iz Prelesja pri Anhovem, je bil obsojen na 6 mesecev ječe in 3100 lir globe, ker je pobegnil čez mejo brez dovoljenja.

Produkcija surovega jekla pada New York. — Dočim so cene delnicam jeklarne korporacije poskočile na borzi, se je produkcija surovega jekla znižala. To dejstvo je bilo skrito v kolonah časopisov, ki so napovedovali, da večje aktivnosti na borzi pomenijo vrnitev prosperitete. Tovarniški promet, ki je merilo blizniških aktivnosti, je bil v prvem tednu avgusta za 20,7% nižji kot v istem tednu prejšnjega leta.

Nekateri trdijo, da je Wall street umetno uprizoril dvignje cen delnicam in bondom na newyorški borzi s namenom, da pripomore k ponovni izvolitvi predsednika Hooverja.

Za našo zdravje

Če otroci nočejo jesti? Če se otroci branijo jesti, jim mora mati zelo pripravljati in jih sama hraniti. Prigovarjanje pa ne sme biti v groznjah, ker se s tem otrok prestraši in izgubi še tisto malo teka, ki ga ima. Hrana za take otroke naj bo zelo redilna, da bo vsaj tisto malo, kar pojedjo, kaj zaleglo. Ozirati se moramo tudi na otrokov okus in ga hraniti le s takimi jedmi, ki mu prija. Če vidijo taki otroci tovarise, ki doadi jedo, se jih tudi dostikrat loti pošeljenje po jedi. Zato je dobro, če je več otrok skupaj. Drugim otrokom spet jedi tekne, če ne jedo doma. Za mestne otroke, ki malo jedo, je najbolj priporočljivo bivanje na kmetih, da se pošteno razgibljejo.

Mati mora zelo paziti, da bo otrok dovolj jedel, ker ji drugače utegne oslabeti in aboleti.

Solinarica Doktor živimo, delamo, tudi če samo dihamo in prebivajmo. Delo pa vedno povzroča toploto in vsi bi se morali v pravem pomenu besede speti pri živem telesu, če ne bi imeli v telesu samem organov, ki oddajajo nabrano toploto. To so anojnice. Če se zaradi neprimerne oblike ali prehude oparnosti anojnice zamaše, toplota pa se zaradi naporenega dela nabira, se nas loti solnčarica s svojimi znaki: glavobolom, srčno slabostjo in nezavestjo. Človeka, ki ga je zadela solnčarica, mo-

ramo neati na sveč zrak. Tam ga slečemo in ohladimo s mivalimi, mokrimi obkladki in umivanjem. Če ga ne moremo obuditi k zavesti, moramo sačeti s umetnim dihanjem.

Če te žuželka pika Dobro sredstvo proti piku žuželke je škododotni mentolov spirital ali pa alojeva tinktura. Namasti se s enim izmed teh sredstev, da se v kožo vtusi. Bolečine takoj prenehajo in otekline na kaj hitro spahne. Zelo, ki je morda v rani ostalo, jederi a pinceto. Pri bolnih in slabeh to sredstvo ne pomaga. Tam je najboljša snaga in rami praški proti mrčesu.

Naročite Mladinski list, najboljši mesečnik za slovensko mladino!

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 6. aprila 1904

Inštop. 17. junija 1907 v delavi Illinois

687-53 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Tel. Rockwell 4984

GLAVNI ODBOR S. N. P. J.

UPRAVNI ODBOR:

VINCENT CAINKAR, predsednik.....2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 FRED A. VIDER, gl. tajnik.....2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 SLAB NOVAK, tajnik bel. oddelka.....2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 JOHN VOGRICH, gl. blagajnik.....2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 FILIP CODINA, upravitelj glasila.....2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 JOHN MOLEK, urednik glasila.....2857 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ODBORNIKI:

ANDREW VIDRICH, prvi podpredsednik, 669 Russell Ave., Johnstown, Pa.
 DONALD J. LOTRICH, drugi podpreds., 1937 S. Trumbull Ave., Chicago, Ill.
 JOHN J. SAVERTNIK, gl. sadravnik.....3784 W. 26th St., Chicago, Ill.

GOSPODARSKI ODBOR:

FRANK ALESH, predsednik.....1194 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.
 JOHN OLIF.....349 S. Prospect Ave., Glencordon Hills, Ill.
 JOSEPH SISKOVICH.....16118 Huntmore Ave., Cleveland, Ohio.

POBOSNI ODBOR:

JOHN GORSEK, predsednik.....414 W. Bay St., Springfield, Ill.
 ANTON BULAN.....Box 27, Arma, Kans.
 JOHN TRČELJ.....Box 207, Strabano, Pa.
 FRANK PODBOJ.....Box 81, Park Hill, Pa.
 FRANCES ZAKOVSEK.....1016 Adams St., No. Chicago, Ill.

OKROŠNI KASOPNIKI:

GEORGE SMERER, prvo okrošje.....187 Main Ave., W. Allentown, Pa.
 JOHN LOKAR JR., drugo okrošje.....696 E. 16th St., Cleveland, Ohio.
 FRANK KLUN, tretje okrošje.....Box 622, Chisholm, Penn.
 JOSEPH BRATKOVICH, četrto okrošje.....E. 2. S. P. Straburg, Pa.
 FRANK KLOPČIČ, peto okrošje.....Box 152, Rock Springs, Wyo.

NADZORNI ODBOR:

FRANK EATZ, predsednik.....3029 W. 26th St., Chicago, Ill.
 ALBERT HRAT.....1015 W. Pierce St., Milwaukee, Wis.
 JOSEF MALDAR.....35 Central Park, Park, Ill.

POBOSI — Upravitelj in glavni odbor, ki deluje v gl. uradi, so vsi člani S. N. P. J. in vsi člani vseh okrošij. Vsi člani S. N. P. J. in vsi člani vseh okrošij so dolžni plačati svoje prispevke v skladu s pravili S. N. P. J. in vseh okrošij. Vsi člani S. N. P. J. in vsi člani vseh okrošij so dolžni plačati svoje prispevke v skladu s pravili S. N. P. J. in vseh okrošij. Vsi člani S. N. P. J. in vsi člani vseh okrošij so dolžni plačati svoje prispevke v skladu s pravili S. N. P. J. in vseh okrošij.

RAJNE VESTI

Poštni uslužbenec pletirajo za ljubljane poštojca Boston. — 350 nadomestnih pismonoš iz bostonskega distrikta je na svoji seji sklenilo apelirati na unijo pismonoš, da se pri poštni administraciji zavzame za izboljšanje njih položaja.

Nadomestniki (substitutes) se morajo vsak dan prijaviti na delo ob 6.30 ajutra in ostati pri rokah ves dan. Če je sanje kaj dela, ga dobe najpreve tisti, ki so najdalj v službi, proti čemur ni ugovora. Pritožba je le, ker je premalo dela.

Najstarejši nadomestnik v službi, katero mesto doseže po več letih službe — vzame od šest do deset let, predno postane "regula" — zasluži komaj do \$20 na teden, "novinci" — kar lahko pomeni eno ali več let službe — pa do \$5. Sedaj je še slabše, ker je bila plača utrgana od 85c na 67c na uro.

Bančne vloge v New Yorku padle za štiri milijarde New York. — Iz poročila zveznega kontrolorja za prvih sedem mesecev t. l. je razvidno, da finančno stanje bank v New Yorku ni preveč rožnato. V primeru z 1928 so padle vloge v newyorških bankah za štiri milijarde.

Šličen padeš pokazujejo tudi tiste banke federalnega rezervnega sistema, ki so poslala poročila, iz katerih je razvidno, da imajo za štiri milijarde manj vlog kot pred letom. Bankroti komercialnih podjetij so bili v juniju 30% višji kot pred enim letom, število propadlih bank se je znižalo za 14%, ne pa njih premoženje, ki je bilo največje od januarja.

Poboji pri premogovniku v Penni Franklin, Pa. — V četrtek zvečer je bilo izmenjanih več streljev ob ustju premogovnika pri Harrisvillu in dva moža sta bila ubita, tretji pa ranjen. William Hoffman, star 73 let in lastnik rova, je med ubitimi.

Niè ne de! Kačur bi rad vzel vilo v namem. Naposled odkrije nekaj primerecena. "Ta vila se odda v najem?" vpraša odkrpnika. "Da," odgovori le-ta, "samo brez otrok." "Niè ne de," meni veselo Kačur, "saj jih imamo sami!"

"Zračna vojska" nad žilnisko razisavo

Na žilniski razisavi, ki so četvrti prihodnje leta, bo tudi velika naprava zračne vojske nad prostorom razisave. V ta namen so se začeli graditi dva ogromna jeklena stolpa, ki bo sta 800 čevljev visoka in sta bo sta 2000 čevljev naravnost. Stolpa bosta zrasnoma s dobrih milijonov kovin, po katerih bodo tudi "računalni vojski" in slonišnja in ostala 200 čevljev visoka v zraku. Kdor se bo vozil v teh vozovih, bo imel priliko videti vse žilnisko mesto in kraje nasholi v treh državah: Illinois, Indiana in Michigan. Stolpa bosta postali briljantno razsvetljeni in so kabli v zraku bo neprestano varilo osem vonov. Cela naprava bo stala milijon dolarjev.

Sto procentov

Upton Sinclair: Za Prosvetu prevod Buri

On je rekel: "In kaj nameravate storiti, ako vam ne izplačajo dividend?" Tega ne vem, sem odvrnila. Razumljivo, obupana bi bila, sovražim uboštvo in ne bi ga mogla prenašati. Ze sama misel je grozna — nikake udobnosti, nikake čistote in vso sigurnost bi izgubila. Ravno valed tega sem socialistinja. Vem, da je nepravilno biti siromak, pa kateri so — se jim ne more pomagati. Vseeno pa bi rada zrušila kapitalistični sistem in ako si bom morala kot perica služiti svoj borni kruhek."

Peter jo je opazoval in ni si je mogel predstavljati brez nje prepotrebne beline. Njene besede so mu vzbudile neugoden spomin. Videl je sobo velike stanovanjske kasarne, videl mastno, sparjeno gospo Jankovič, ki je tiskala roke v penasto milnico. S silo se je Peter premagal, da ni izgovoril: "Ako bi samo en dan opravljali delo perice, potem ne bi več govorili tako."

Spomnil pa se je, da mora vlogo dobro odigrati in je rekel: "Vladni agentje so strašni ljudje — dva izmed njih sta mi včeraj skoro zdrobila lobanja." Potem je žalostno in obupano gledal predse in gospo Bog je njeno sočustvovanje zapeljalo še v nadaljnje nevarne izjave.

"Vsega je kriva ta strašna vojna," je dejala. "Vojujemo se baje, da svetu zagotovimo demokracijo, med tem pa doma uničujemo zadnje ostanke demokracije. Vem, da so aliranci prav toliko krivi kakor Nemčija in vem, da je to vojna bankirjev in dobičkarjev. Lahko mi vzamejo sinove in jih vtaknejo v armado, ali mojega prepričanja mi ne morejo vzeti in ga uvrstiti med vojake. Sem pacifistka, sem internacionalistka in videla bi rada, da se proletarij dvignejo, raznesejo kapitalistično vladno in zaustavijo to grozno klanje. In to bom ponavljala dokler bom živa."

Ravnodušno je sedela gospa Bog, lepe vitke prste je imela sklenjene kakor pri molitvi. Otroško prepričanje se ji je zrcalilo na obrazu, v mislih pa se je postavila po robu vsem vladnim svetnikom, vsem državnim pravdnikom, vsem kapitalističnim sodnikom, generalom in podčastnikom civiliziranega sveta.

Povedala mu je še, da je pred dvema tednoma prisostvovala procesu pacifističnih duhovnikov. Kako strašno je to, da zapirajo kristjane v kršćanski državi in samo radi tega, ker sta se drznila ponoviti Kristusove besede. "Razarjena sem bila," je dejala gospoda Bog, "lako razarjena, da sem pisala sodniku. Mož mi je rekel, da me bodo valed sramotjenja sodne oblasti obsodili, ker sem poslala sodniku pismo med raspravo. Jas pa sem menila, moje omaloževanje sodne oblasti je tako veliko, da se ne more niti pisмено izraziti. Počakajte trenutke..."

Gospa Bog se je dvignila, iz predala je vzela kopijo. "Prečitam vam ga." Peter je pazljivo in napeto poslušal manifest olimpijskega boljševisma: "Gospod sodnik! Ko sem vstopila v svetišče zakona in postave, sem pogledala kvilku proti poslikani stekleni kupoli, na kateri so se bleščale štiri besede: Mir... Pravičnost... Resnica... Postava... in moje srce se je napolnilo upanja. Pred menoj so stali možje, ki niso prekršili konstitucionalne postave, ki niso imeli nobenega nagnenja k zločinu, ki so bili proti vsakemu nasilju. Obravnava se je pričela. Ogledovala sem stekleno kupolo in šepetaje ponavljala besede:

"Mir... Pravičnost... Resnica... Postava." Poslušala sem državnega pravdnika. V njegovih rokah je postala postava ostro in grozno orožje, ki je na obeh strahovih neprestano in neizprosmo iskalo rauljivega mesta. Poslušala sem njegovo resnico — bila je laž. Njegov mir je bil grozna, krvava vojna, njegova pravičnost je bila mreža, v katero mora zrtev na vsak način. Za vsako ceno, za dvig in obstoj izgleda državnega pravdnika.

Srce me je bolelo. Vedno in vedno sem se vpraševala: Kaj moram storiti, da damo svetu Mir, Pravičnost, Resnico, Postavo? Ali moram kleče prosti služabnike splošnosti, ki naj pazijo, da se brezpravnim in ubogim ne preganja njihovo najsvetejše, kar imajo na svetu. Obsodili boste moze, jih deli za železno omrežje. Kar se ljudem ne bi smelo storiti, pa naj bi napravili karkoli — to delate vi in jih ponižate in izenačite s divjimi zvermi. Ali je to Vaš namen, gospod sodnik? Tako se mi dozdeva. Zato rečem: Zrušiti moramo ta sistem, ki napravlja človeka vedno bolj surovega, namesto da mu bi pomagal, dvigniti in popobljšati se.

Za Mir, Pravičnost, Resnico in Postavo Mary Angelika Bog.

Kaj naj stoe s to šeno? Peter je razumel sodnikovo začudenje kakor tudi trušovega agenta — in kopraga gospe Bog. Se celo Peter je bil očuden. Kak pomen naj bi imela današnja njegova naloga — zvedeti bi moral podrobnosti? Gospa Bog je svoje omaloževanje postave podala sednji celo pisмено, vladnemu agentu pa je povedala svoje mnenje. Rekla mu je med drugim, da je ljudski posvetovalnici izročila nekaj tisoč dolarjev in darovali jih namerava se nekoliko. Jamčila je za nekatere rdečkarje in pacifiste. Hotela je položiti kavicjo za McCormicka in njegove tovariša, samo potakati mora, da bo podkupljivo sodišče vojno sprejeti denar.

"Poznam McCormicka," je dejala. "Sijajen dečko. Dozdeva se mi, da je imel prav toliko opravka s bombami kot jaz."

Razkošnost gospe Bog je Petra očarala. Sedel je v njeni bližini, pozabil na boje in skrbi sveta, ugodno ležal med svinlenimi blazinami in varkaval duh Olimpa. Sedaj pa ga je nenadoma nekaj spomnilo njegove dolžnosti, prav tako kot bi ga budilka predramila in najlepših sanj. Gospa Bog je McCormickova prijateljica — gospa Bog namerava McCormicka rešiti iz ječe! Njega, najhujšega rdečkarja!

Peter je uvidel, da mora gospej prepričati nakano.

Peter se je valed in pričel gospej Bog razkladati svoj načrt. Antimilitaristična liga namerava prirediti predavanje za one, ki se branijo vojne obveznosti iz moralnih ozirov. Raztoimalec naj bi se jim njihove postavine in konstitucionalne pravice. McGivney je Petru nasvetoval, naj v njihova predavanja vhitota-pri stavek, s katerim bi mlade ljudi pozivali, naj odklanjajo in se branijo vojaške dolžnosti. Ko bo to natianjeno in razširjeno, grozi vsakemu članu protivojne lige deset do dvajset let ječe. McGivney je Petra ponovno opozoril, naj bo izredno previden — sedaj pa je spoznal, da tu ni potrebna kdove kaka previdnost. Gospa Bog je bila takoj pripravljena nasvetovati mladim ljudem, naj se branijo vojne obveznosti. Je mnogim je to nasvetovala — tudi svojim sinovom, a ti so se navzeli očetovega duha in bili so preveč krvoločni.

LOTENJSKA SREČKA

Prevest s kmetov.—Zapiski B. R.

Nekega dne je moral Mozoljev Miha lastnorodno popraviti zid svojega zemljišča, ki je mejil na vaški ribnik. Mozoljev Miha je bil namreč trd na denar, in če je bil mogel, je sam opravil vas rokodelska dela pri hiši, da mu ni bilo treba plačati tujih ljudi.

Ko je bil že skoraj gotov, se je nekoliko preveč nagnil in štrbunknil v vodo. Mozoljev Miha ni znal plavati, in kakor nalašč mu je bila voda ob zidu več ped čez glavo. Otepal se je z rokami na live in mrtve in vplil na pomoč, pa ga ni nihče čul. Ze bi bil moral poslednji neprekljano izginiti v kalni mlakuži, tedaj pa ga je zagledala Jera.

Vrta dekla ni niti trenutek pomisljala. Jadrno kakor petnajsetletno dekle je stekla čez travnik in se junaško vrgla v vodo. Ker je znala plavati, je hitro spravila gospodarja na suho.

Miha je izgubil zavest. Zato ga je Jera kratkoma prišla okoli pasu in ga kakor vrečo odnesla v hišo ter položila na posteljo. Tam ga je drgnila in mu vzdigovala roke, kakor je brala v koledarju, in res je Miha čez nekaj časa odprl oči. Jera je bila vaa srečna.

"Oh, oče, samo da ste še živi!" je vzkliknila in od veselja so ji solza stopile v oči. "Oh, kako sem srečna!"

Tudi stari je bil srecen. Sicer mu je bilo hudo, da je pri padcu v vodo izgubil zidarstvo lopatico, ki je z njo popravil zid, vendar se je znal toliko premagati, da ni tisti trenutek o tem govoril. Narobe! V prvem navalu hvalečnosti se je celo toliko spozabil, da je prijel dekle za roko:

"Jera, nikoli ne pozabim, da si me rešila iz vode! Hčerka moja, to ti moram poplačati!"

In res je zvečer, ko je stvar dobora premislil, poklical dekle v hišo, potegnil iz šepa veliko uanjato mošnjo in vzal iz nje z obrazom človeka, ki mu pulijo zob, desetak.

"Na, Jera, tule imaš obljubljeno plačilo! Desetak dinarjev, to je ravno toliko kolikor stane srečka gasilske loterije. Kupi si jo, pa boš zadela dvajset tisoč dinarjev!"

Jera je hvaležno vzela denar.

Čez nekaj dni jo je stari vprašal, ali je že kupila srečko. "Sem, oče!" "Katero številko pa imaš?" "Katero številko? ... Čakajte... številko 34."

"Samo glej, da je ne izgubiš!"

"Ne bojte se, oče! Pazila bom nanjo kakor na svoje oči!"

"Namreč... vsa... če bi se bala, da je ne izgubiš, mi samo reči, pa ti jo jas spravim. Zaklenem jo v omaro."

"O, ne bom je izgubila, oče! Lahko ste bres skrbi!"

Miha se je že skoraj potolažil nad neodpustljivo razpisnostjo. Tedaj pa je nekega dne dočel pri vaškem brivcu, kamor je vaak teden hodil zastoj brat časopisa, nemilo presenečenje.

V časopisu je bil namreč objavljen šid gasilskega srečanja. Na vrhu dolge vrste številke je bilo natianjeno z velikimi črkami, ki so kakor ognjeni anopi zaplesali pred Mihovimi očmi: "Glavni dobiček 20,000 Dln v gotovini je zadela številka 34."

Staremu Mozolju je bilo, kakor da ga mora zadeti kap. S tresočimi se rokami je odločil časopisa, se posobil posloviti od brivca, in globoko samišljen z velikimi koraki odšel domov. Jera je ravno pripravila kosilo; ajdove igance z mlekom. Stari je sedel za mizo, toda danes mu ni šlo v tek. Ona vest v časopisu ga je stiskala za grlo. "Ježeš, le kaj vam je danes, oče?" se je vnametila Jera. "Kaj bi mi bilo? Nič mi ni!"

Loterijsko številko

"Pa vendar niste bolni?" "Kaj ti nisem rekel, da mi nič ni?" je zagodrnjal stari. Prihodnje dni je Jero skrivaj opazoval. Ali že ve, da je zadela 20,000 Dln? Kako neki! Saj nikamor ne gre! Kako naj bi potem izvedela!

Mozoljev oče je prestajal peklenke muke. "Cas je hitel! In Miha je vedel — saj je bral v časopisu! — da dobitki, ki jih nihče ne želi, v treh mesecih, zapadejo v risti gasilskega društva!"

Mozoljev oče ni mogel več jesti ne piti ne spati. Kar vidno je huškal. Najmanj stokrat se je bil pripravil, da obrne pogovor na srečko, pa mu ni šlo z jezika. Ena sama neprevidna beseda — in dekla bi vsa vedela!

Nekega dne pa je Mozoljev oče vstal vs izpremenjen. Okoli tenkih, bleših ust mu je igral lokav nasmešek. Pogrnjal je!

Prvo, kar je tisto jutro zapovedal Jeri, je bilo, naj zakolje kokoš, najbolj tolsto kokoš, in naj dene v ponev dve žlici masti. Potlej je sam stopil do oštrija in prinesel pol litra cvička. In napeled je dal dekli denar in ji velel, naj kupi pri štacunarju deset dek kave in četrt kile sladkorja. Jera se je na tihem upraževala, ali niso oče zblazneli.

Toda kako je šele odprla usta in oči, ko ji je stari rekel, naj pogrn za dva in naj sede za mizo.

A presenečenje se ni bilo končalo! Ko sta pokosila, je stari začel kar brez uvoda: "Stvar je namreč ta, Jera... Pazi, kaj ti povem, hčerka moja! ... Oženiti se mislim!"

"Ježeš, oče, kaj vas?" se je začudila. Toda ko si je rekla, da nemara ni bilo prav, da se je začudila. In zato je popravila: "Zakaj ne, oče? Saj ste še čvrsti!"

"No, če tudi ti take misliš, pa se kar vzemija — kaj praviš?" Najprej pečena kusa, potem vino in kava — presenečenj je bilo toliko, da je bila Jera na maraika pripravljena — na kaj takega pa vendar ne!

"Oče se kajljo..." "Zakaj bi se kajljo! Jo je zavrnil kmet. 'Poglej, stvar je takale. V leta-prihajem, brez otrok sem in tudi sorodnikov nimam. Vidil, se bi maral umreti kakor zapučen pes vta cesti... Potem pa... človek vendar ne sme biti živina in mora imeti nekaj arca in vedeti, kaj je hvaležnost... Kaj misliš, da sem pozabil, da mi je Jera, moja dobra Jera, rešila življenje... zato, vidiš..."

Skratka, Mozoljev Miha je naštel tako tehtne razloge, da je naposed vrlo dekle, ki ji je tako nenadnega sreča zmešala možgane, vendarle prepričal, da misli zares.

Drugo nedeljo so bili že oklici in čez štirinajst dni je bila poroka. Vsa vas se je zbrala v cerkvi in vsakdo je hotel čestitati mlademu zakonakemu paru. Toda Miha je jadrno odpeljal svojo šeno domov in zapri vrata pred radovedneži. Vasele si je pomel roke in se obrnil k ženi: "No, Jera, hčerka moja, kam si dala številko?" "Kakšno številko?" "Loterijsko številko!"

NARODNI POZORI

Znamenje (July 31, 1932), pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Ponovite je pravčasno, da vam lista ne ustavi. Ako lista ne prejmeta, je mogoče ustavljeno, kar ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmeta, je mogoče ustavljeno valed napovedano naslovo, pišite nam dopisno in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$4.00 in za pol leta pa \$2.00. Člani SNPF doplačajo \$4.00 za list, za pol leta \$2.00.

Za mesto Chicago in Cleve za leto \$7.50, za leto \$4.50, za leto \$4.50.

Za Evrope stane za pol leta \$4.50, za vsa leta pa \$9.00. Točnik stane za Evrope \$1.70. Člani doplačajo same \$1.00 za poštnino.

Mladinski list stane za celo leto \$1.50.

Upravištvo "PROSVETA" 2657 S. Lawndale Ave., Chicago

Za kratok čas

Upanki in dolžniki Ksenofon Menaseidopoulos iz Aten piše staremu dolžniku, ki se je več mesece ne zmeni, da bi poravnal svoj dolg: Komu sem prodal blago, pa mi ga ni plačal? Vam! Kdo je obljubil, da bo račun za 25,000 drahem poravnal v 80 dneh? Vi! Kdo me pusti že deset mesecev čakati, se da bi se se zgenil? Il Kdo je slepar, lažnivec in tat? — Vaš udani Ksenofon Menaseidopoulos.

Tvrdba Braun in Gruen iz Tarnova je poslala trgovcu Rzeszova v Szamotomian poravnava za zdravnaj zapadlih 860 zlotov. Čez tri dni je dobila od Rzeszova tale odgovor: Prejel sem vaše c. pismo z dne 17. t. m. in vam sporočim, da sem znesek 860 zlotov danes odposlal na vaš naslov. Zaradi vašega nezasiljanega pisma me sem prisiljen pretrgati s vami vse poslovne zveze in izjavljam, da poslej ne bom pri vas vzeli niti centimetra več kakoga blaga. Če bi bil vaš zastopnik vendarle tako predrzen in nearamen, da bi stopil v mojo trgovino, bom prisiljen, da mu pripeljem v tisti del njegovega telesa, ki je najbolj okrogel, tako brco, da si bo na trolejarju zlomil

NAZNANILO

Društvenim tajnikom in tajnicam se namanja, da morajo naznaniti vse spremembe naznov članov in članice, naslove novih članov, ter imena in naslove odstopnih, črtanih in izločenih članov upravnitva Prosveta, da se lahko točno uredi imenik za pošiljanje Prosveta. Imena in naslove, katere pošiljate glavne mu tajnika, ostanejo tam v arhivu in jih upravništvo ne dobi. Torej je zelo važno, da vselj pošiljate na nalašč zato pripravljene listinah vse naslove upravnitva Prosveta posebej. Pri vsaki spremembi naslova naj se vselej omeni stari in novi naslov. Upravništvo aljudno apelira, da društveni tajniki in tajnice to spoštevajo.

DOBRO VPELJANA TRGOVINA

s smodkami, kendijem, sladolemom, magazini, i. t. d. se takoj proda. Cena zmerna. Oglasite se na: 3636 W. 26th St., Chicago, Ill. (Adv.)

V NAJEM SE ODDA:

Osobno stanovanje—in-2 sobno vse opremljeno stanovanje. Za pojasnila se ogledajte na: 4049 W. 31st Street, Chicago, Ill. Tel.: Lawndale 2020. (Adv.)

Agitirajte za "Prosveto"

NAZNANILO IN ZAHVALA

S petrim spom naznanjamo soddnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je preminil naš predlobljeni sin in brat

JOHN J. INAN

Utonil je dne 4. junija 1932 ob pol eni uri popoldne, a dobili so ga žele 6. junija dopoldne po neprostanem iskanju. Bil je tihga in mirnega značaja in za teden dni pomeje bi bil končal druge leto višje šole, bil je star ob smrti komaj 15 let, Smrtocov in osem dni. Koje je bil v Holy Cross Iowa. Pogreb se je vršil dne 9. junija 1932 po katoliškem obredu v Muskegonu, Mich., na St. Mary's pokopališču, tam kjer počiva tudi njegov oče in skoro 13 let, ki je umrl radi opekline, dobljenih v tovarni radi eksplozije. Lepa hvala vsem, ki ste ga obiskali ob njegovem mrtničnem odru. Srčna hvala nosilec Frank Jemc, Vincent Jemc, Albin Jemc, Thomas Kosanic, Mirko Perić in William Tavčer. Iskrena hvala za darovane vence in cvetlice Mr. Miho Lumpert in Comstock Park, Mich., Mr. in Mrs. J. Kosanic, Mr. in Mrs. A. Glavan, Mr. in Mrs. F. Rant, Mr. in Mrs. A. Jemc in Grand Haven, Mich., in našim sosedom Mr. in Mrs. V. Molnar, Mr. in Mrs. J. Alberta, Mr. in Mrs. J. Pascoe, Mr. in Mrs. M. Victoravich, Mr. in Mrs. A. Vandermaš, Mr. in Mrs. J. Bih, Mr. in Mrs. C. Dewey. Prav lepa hvala tudi George Wilson Sacred Orchestra, katere član je bil tudi pokojni Johnny, za darovane šopke in ko ste prišli in mu zaigrali in polni radnji večer, ko je ležal doma na mrtničnem odru. Srčna hvala vsem, ki ste prišli k pogrebu in Grand Haven, Muskegonu in Grand Rapids, Mich. Iskrena hvala Mr. J. Kosanic, ki je takoj ko je izvedela prišla, nam pomagala in nas tolažila in ostala dokler smo izvršili pogreb čim. Še enkrat najlepša hvala vsem skupaj in za vsa karkoli ste nam dobrega storili, hvala. Tobi dragi JOHN naš, odeli si od nas vse prerano in nas pustil za vodo. Počivaj v miru in lakka naj ti boe ameriška zemlja. Teško te bomo pogrešali, ko si nam vsaki dan tako lepo zaigral na vijoline in trumpetu. Tudi prijatelji in sosede te pogrešajo ko pride štiri ura popoldne, ki si prišel iz šole in igral, a sedaj je vse tiho mirno! Ostajal nam v trajnem spominu dokler tudi mi ne pridemo za Toboj. Tvoj kakor tudi grob Tvoja ometa bomo krasili s cvetličami in zelenjem in jih salivali z našimi solzami. Žalnoči ostali: Anna Krub, mati, Albin J. Krub, oče, Albin W. Krub, polbrat; vsi v Grand Rapids, Mich., 1428 Janette Ave.

SLOVENSKA NARODNA PORN JEDNOTA

izdaja svoje publikacije in posebno list Prosveta za karikat, ter potrebne agitacije svojih družtev in članstva in za propagando svojih idej. Nikakor pa ne za propagando drugih političnih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatorični dopisi in naznanila drugih političnih organizacij in njihih družtev naj se ne pošiljajo listu Prosveta.

POJASNILO

Valed depresije in ogromne krize, ki je zadela tudi našo članstvo celotna naročnina našega lista Prosveta, je potreben, da pojasnimo tajnikom in zastopnikom Prosveta, da lahko vzamemo od naročnikov za list Prosveta naročnino tudi samo za pol leta in kjer ni drugače tudi samo za četrt leta. Vzemite kar se dobiti da, ker razmere zahtevajo to. List Prosveta je zelo primreden v ti krizi in zato apeliramo na tajnike in naročnike, da skušajo kjerkolik mogoče e hraniti naročnino na dnevnih. Apelliramo tudi na posamezni naročnik, da naj če je mogoče poravnava svoje naročnino in če ni mogoče plačati celotno plačate polletno naročnino, samo da ne obrnati list še nadalje kot dnevnik.

DOBRO VPELJANA TRGOVINA

s smodkami, kendijem, sladolemom, magazini, i. t. d. se takoj proda. Cena zmerna. Oglasite se na: 3636 W. 26th St., Chicago, Ill. (Adv.)

V NAJEM SE ODDA:

Osobno stanovanje—in-2 sobno vse opremljeno stanovanje. Za pojasnila se ogledajte na: 4049 W. 31st Street, Chicago, Ill. Tel.: Lawndale 2020. (Adv.)

Agitirajte za "Prosveto"

NAZNANILO IN ZAHVALA

S petrim spom naznanjamo soddnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je preminil naš predlobljeni sin in brat

JOHN J. INAN

Utonil je dne 4. junija 1932 ob pol eni uri popoldne, a dobili so ga žele 6. junija dopoldne po neprostanem iskanju. Bil je tihga in mirnega značaja in za teden dni pomeje bi bil končal druge leto višje šole, bil je star ob smrti komaj 15 let, Smrtocov in osem dni. Koje je bil v Holy Cross Iowa. Pogreb se je vršil dne 9. junija 1932 po katoliškem obredu v Muskegonu, Mich., na St. Mary's pokopališču, tam kjer počiva tudi njegov oče in skoro 13 let, ki je umrl radi opekline, dobljenih v tovarni radi eksplozije. Lepa hvala vsem, ki ste ga obiskali ob njegovem mrtničnem odru. Srčna hvala nosilec Frank Jemc, Vincent Jemc, Albin Jemc, Thomas Kosanic, Mirko Perić in William Tavčer. Iskrena hvala za darovane vence in cvetlice Mr. Miho Lumpert in Comstock Park, Mich., Mr. in Mrs. J. Kosanic, Mr. in Mrs. A. Glavan, Mr. in Mrs. F. Rant, Mr. in Mrs. A. Jemc in Grand Haven, Mich., in našim sosedom Mr. in Mrs. V. Molnar, Mr. in Mrs. J. Alberta, Mr. in Mrs. J. Pascoe, Mr. in Mrs. M. Victoravich, Mr. in Mrs. A. Vandermaš, Mr. in Mrs. J. Bih, Mr. in Mrs. C. Dewey. Prav lepa hvala tudi George Wilson Sacred Orchestra, katere član je bil tudi pokojni Johnny, za darovane šopke in ko ste prišli in mu zaigrali in polni radnji večer, ko je ležal doma na mrtničnem odru. Srčna hvala vsem, ki ste prišli k pogrebu in Grand Haven, Muskegonu in Grand Rapids, Mich. Iskrena hvala Mr. J. Kosanic, ki je takoj ko je izvedela prišla, nam pomagala in nas tolažila in ostala dokler smo izvršili pogreb čim. Še enkrat najlepša hvala vsem skupaj in za vsa karkoli ste nam dobrega storili, hvala. Tobi dragi JOHN naš, odeli si od nas vse prerano in nas pustil za vodo. Počivaj v miru in lakka naj ti boe ameriška zemlja. Teško te bomo pogrešali, ko si nam vsaki dan tako lepo zaigral na vijoline in trumpetu. Tudi prijatelji in sosede te pogrešajo ko pride štiri ura popoldne, ki si prišel iz šole in igral, a sedaj je vse tiho mirno! Ostajal nam v trajnem spominu dokler tudi mi ne pridemo za Toboj. Tvoj kakor tudi grob Tvoja ometa bomo krasili s cvetličami in zelenjem in jih salivali z našimi solzami. Žalnoči ostali: Anna Krub, mati, Albin J. Krub, oče, Albin W. Krub, polbrat; vsi v Grand Rapids, Mich., 1428 Janette Ave.

TELEFON ROCKWELL 2904

TISKARNA S. N. P. J.

SPREJEMA VSA v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska valjke za vavilice in shode, vizitnice, čamfke, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene zmerna, unijsko delo prve vrste

Želite po informacije za naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 So. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTMENNA POJASNILA